

HANÁCKÉ NOVINY

Fanoušci starších aut vyjeli do Polska.
K Baltu zvládli 800 kilometrů

4

Z Olomouce do Uničova vlakem za 17 minut.
Přípravy začnou letos

6

Herec Petr Kubes:
Člověk si o sobě nesmí myslet, že je hvězda

35

Koyo

Členové folklorního souboru Haná z Velké Bystřice na Olomoucku při akci Sečení lóke na místní farní zahradě. Více čtete na straně 15.

Foto: Petra Pášová/Hanácké noviny

Centrum pomáhá se srdečními vadami i dospělým

OLOMOUC

Ve Fakultní nemocnici Olomouc vzniklo Centrum pro léčbu vrozených srdečních vad v dospělosti. Kardiologičtí pacienti vyžadující odborný dohled tak nemusí dojíždět do vzdálených a přetížených center v Praze a v Brně.

Dosavadní kapacity přestávají stačit, protože vrozených srdečních vad přibývá, jde o nejrychleji rostoucí skupinu kardiologických pacientů. Současná medicína zároveň umí mnoho těchto dříve fatálních onemocnění léčit. „Práce s pacienty s vrozenou srdeční vadou zahrnuje celou řadu nejrůznějších diagnóz. Sebelépe léčený dětský pacient potřebuje péči i v dospělosti. Velká skupina našich pacientů bude pouze dlouhodobě sledována, nemalá část však vyžaduje další operační výkony i v dospělosti,“ vysvětluje lékař olomouckého centra Jan Látal.

Nyní olomoucké pracoviště slouží na I. interní klinice - kardiologické dva dny v týdnu, pro velký zájem je však v plánu jeho rozšíření. (oj)

Jediné teplé jídlo. Jídelny musejí vařit zdravě

PETRA PÁŠOVÁ

STŘEDNÍ MORAVA

Když se řekne školní jídelna, mnohým z nás se vybaví univerzální hnědá omáčka. Jenže takzvané UHO a tlusté maso už je minulost. Dětem se servírují jídla z čerstvých surovin, kuchařky vydávají hodně zeleniny a ovoce. Někde dokonce dbají i na lokální dodavatele.

Brokolicová krémová polévka s kuličkami a čína z kuřecích steaků s rýží. Lákavě znějící menu není z restaurace, takhle si mohou břicha naplnit děti ve školní jídelně Fakultní základní školy a Mateřské školy Holečkova v Olomouci. „Bereme čerstvé maso, nemražené, z českých chovů. Denně vaříme polévky, základní vývar. Tak jako když si děláte polévku doma,

nic z pytlíku,“ vysvětluje vedoucí školní jídelny Pavla Hybenová. Vývařovna, kterou vede, patří v Olomouci k těm největším. Denně připravuje jídlo pro 2 600 strávníků. Patří mezi ně školáci, předškoláci i dospělí.

Oblíbený řízek a omáčky

Plnotučné mléko, vejce i máslo kupuje škola ze zemědělského družstva v Se-

nici na Hané. „Ovoce máme ze sadů ve Vilémově. Co jde, se snažím sehnat lokálně,“ pokračuje vedoucí jídelny a připomíná, že současně musí dodržovat takzvaný spotřební koš. Ten určuje, aby jídelníček byl pestrý a zdravý. Jaké jídlo mají děti nejraději? „Je to pořád stejné. Na plně čáře vede smažený řízek a ze sladkých jídel krupicová kaše. Pak děti

milují nudle s mákem a povidlové buchty. Kromě toho se stojí fronty i na jakoukoli omáčku. Tehdy vím, že určitě nebudou zbytky,“ směje se Pavla Hybenová. Naopak se nedaří nesladkým bezmasým jídlům. Třeba zeleninovým rizotům nebo teplému těstovinovému salátu. Podobné chutě mají i děti ze Základní školy Zachar v Kroměříži. „Nabízíme jim jídla

s velkým obsahem zeleniny, bezmasá jídla, luštění, na několik způsobů upravené ryby. Přesto by asi zvítězily špagety, buchtičky s krémem, vývary a přírodní kuřecí řízek s bramborovou kaší,“ zamýšlí se vedoucí kroměřížské jídelny Alena Stavínová. I tady pokrmy chystají hlavně z čerstvých surovin.

pokračování na str. 2

SOUTĚŽ O VÍKEND

na farmě

15. 5. – 18. 6. 2019

Nakupujte farmářské výrobky a vyhraďte víkendový pobyt v Penzionu Sokolí Hnízdo – Rampuše pro 2 osoby.

farmářský výrobek

TERNO

HANÁCKÉ NOVINY
NEZÁVISLÝ DENÍK

PSALO SE PŘED 25 LETY

Hanácké noviny, 10. května 1994

Městská policie luxusem

(Olomouc) Za zbytečný přepych označil během besedy v Olomouci ministr vnitra Jan Ruml městskou policii. Užitečnější by podle jeho slov bylo, kdyby obce namísto financování městských strážníků přispívaly ze svých rozpočtů policii republikové. Třeba i s tím, že budou moci ovlivňovat práci policistů.

„Shodují se s panem ministrem v názoru, že existence dvou policií působících vedle sebe je zbytečná,“ prohlásil včera na tiskovce olomoucký primátor Milan Hořínek, který již v minulosti opakovaně poukazoval na odlišnost úkolů policie městské a státní. Okresní policejní ředitel ovšem během besedy s ministrem vnitra prozradil existenci dohody, podle níž Horní a Dolní

náměstí včetně přilehlých ulic stráží městští strážníci. „Za bezpečnost občanů celé ČR je zodpovědná Policie ČR. Horní ani Dolní náměstí nevyjímaje,“ namítá velitel olomoucké městské policie primátor Hořínek. Množství policistů postávajících v ulicích města nemá však podle jeho názoru příliš úzkou souvislost s četností trestných činů spáchaných na území města. Za příklad si vybral pro názornost nejhorší formu zločinnosti. „Rozhodne-li se například muž zavraždit svoji manželku, tak to prostě udělá, i kdyby poměr počtu policistů k počtu ostatních občanů byl třeba 1:1,“ řekl M. Hořínek a rozdělení rajónů označil za nemoudré především vzhledem k rozdílnosti pravomocí obou policií.

Ivo Matějka

Jediné teplé jídlo

pokračování ze str. 1

Speciální jídla a diety

Školní jídelny musejí myslet i na to, že řada dětí má dietní omezení. Práce s recepturami na speciální jídla tak pro kuchařky není nic výjimečného, speciálním stravovacím potřebám dětí vycházejí školy běžně vstříc. Například v olomoucké školní jídelně vaří kromě běžné stravy také bezlepková a bezlaktózová jídla. „Zvolili jsme si typ dietního stravování a olomoucký magistrát nám financuje nutriční terapeutku. Kuchařky dostávají za přípravu dietního jídla odměnu. Dnes máme přes třicet dětí, kterým jídlo upravujeme. Alergie si ale rodiče musejí řešit sami,“ popisuje Pavla Hybenová.

Omezení sladkostí a méně soli

Když se kuchařek zeptáte, zda se vaří zdravěji než před lety, odpovědi jsou jednoznačné. Rozhodně ano. „Snažíme se vařit zdravěji, zařazujeme víc zeleniny i ovoce. Nezahušťujeme třeba tolik moukou. Do polévky je místo ní lepší dát víc základních surovin, brambor a zeleniny. Důležité je také říct, že pro většinu dětí je to jediné teplé a čerstvé jídlo, které ten den mají,“ upozorňuje Hybenová. Pro zaměstnance jídelny je ale práce náročná stále stejně, jen pokročily technologie a přibýlo papírování.

Kroměřížská jídelna se dokonče zapojila do projektu Zdravá školní jídelna. „Za celou dobu snižujeme podíl použitých dochucovačů. Dbáme na nízký obsah soli, cukru a nullovh obsah glutamátů. Nepoužíváme instantní polévky, instantní bramborové kaše, směsi k přípravě dezertu, masové konzervy a podobně,“ popisuje Stavínohová.

Spotřeba soli by podle hygieniků mohla být v jídelnách nižší, i tak je jejich nabídka oproti běžnému stravování zdravější a nešvarů je ve školním stravování čím dál méně. Od formulování výživových norem v devadesátých letech se hygienici snaží vaření ve školách „ozdravit“. „V posledních pěti letech byly výživové normy doplněny hygienickou službou o další „nutriční doporučení“ ke skladbě jídelniček pro školní jídelny. Důraz je kladen na ještě vyšší nabídku zeleniny a ovoce, nabídku bílkovin rovnoměrně ze živočišných i rostlinných zdrojů, zařazování kvalitních tuků obsahujících nenasycené mastné kyseliny, omezení sladkých pokrmů a nápojů, nezařazování uzenin a omezení solení,“ sdělila Kateřina Žeravová, ředitelka odboru hygieny dětí a mladistvých Krajské hygienické stanice v Olomouci. Krajské hygienici také pořádají pro pracovníky školních jídelen školení a při kontrolách posuzují kvalitu jídelniček.

Stavby z Hané soutěží o Českou cenu za architekturu

Celkem 186 děl se uchází o titul ve čtvrtém ročníku České ceny za architekturu (ČCA). Několik nominací mají v soutěži i stavby ze střední Moravy. Mezinárodní odborná porota z nich vybere užší okruh, který představí 13. června.

Nejvyšší ocenění, tedy Finalisté ČCA a držitel Hlavní ceny ČCA, pak budou vyhlášena na slavnostním galavečeru 14. listopadu. „Do soutěžní přehlídky České komory architektů se letos mohla přihlásit díla realizovaná na území České republiky mezi lety 2014 až 2018. Téměř dvě třetiny realizací byly dokončeny v loňském roce. Podobně jako v předchozím ročníku převládají nad rekonstrukcemi novostavby a činí rovněž přibližně dvě třetiny z přihlášených projektů. I letos se potvrzuje, že důležitým tématem výstavby v České republice zůstává bydlení, i když počet přihlášených staveb určených pro bydlení oproti loňsku mírně poklesl,“ uvedla mluvčí České komory architektů Tereza Zemanová.

Zdroj: ceskacenaarchitekturu.cz

Projekty přihlášené v letošním ročníku:

Foto: Lukáš Pelech

Atelier-r, s.r.o.

Národní sportovní centrum, Prostějov

Stavba se nachází v místě, kde se rozkládalo dlouho uzavřené koupaliště. Zadáním projektu bylo vytvoření prostoru pro sportovní aktivity jako volejbal a basketbal pro mládež využitelného i pro mezinárodní juniorské turnaje. Tribuna má kapacitu 336 diváků. Hmoty stavby vychází z jednoduchého kvádrů, který je na jižní a západní straně vybrán. Obě fasády ustupují zpět oproti hraně střechy, čímž vzniká sešikmený „kšilt“ kryjící obě hlavní fasády před deštěm.

Foto: Zdeněk Polách

David Helcel Architekt, Marek Novotný, A800 studio, ART ÉCOUTER s.r.o. - DIAMOND DESIGN, mimokolektiv Sm.art Hotel Nezvalova archa - interiér, Olomouc

Inspirace pro řešení celkového designu se našla v křivkách nadzemních podlaží a v původní funkci budovy, výměníku tepla. I. NP je strojovnou i foyer. Vznikl technicistní, mimoúrovňový prostor s Boudníkovskou poetikou čisté omšelosti. Využívá se především autorských realizací. Stoly, věšák, knihovna, nebezpečné vázy, světla, malby, vrata... Umění a design se snoubí s architekturou.

Foto: Kamil Saliba

Adam Rujbr Architects s.r.o. NOVOSTAVBA II. INTERNÍ KLINIKY A GERIATRIE Fakultní nemocnice Olomouc, Olomouc

Nová pětipodlažní budova II. interní kliniky a oddělení geriatry Fakultní nemocnice Olomouc pod jednou střechou ukrývá mimo jiné jednotku intenzivní péče, čtyři kompletní lůžková oddělení s celkovou kapacitou 100 lůžek, ambulanci, vyšetřovny a další odborná pracoviště. Budova má desetkrát nižší energetickou náročnost ve srovnání s ostatními zdravotnickými zařízeními. Mezi technické zajímavosti patří maximální využití denního světla.

Foto: Ivan Němec

Stempel Tesař architekti Zvonička, Bílovice – Lutotín (Prostějovsko)

Iniciativa doplnit parter návsi s tradiční lidovou architekturou současným sakrálním artefaktem nakonec vyústila v úzkou spolupráci mezi autory a zámečnickým mistrem. Konstrukce zvoničky tvoří 15 milimetrů silný masivní plech. Kromě důrazu na duchovní význam a propojení s gotikou skrze perforace ve tvaru gotické kvadratury čtyřlístků autoři v návrhu pamatovali i na umístění ve veřejném prostoru, tedy na trvanlivost a nenáročnou údržbu.

Foto: Pavel Vrzala

David Helcel Architekt

Sm.art Hotel Nezvalova archa - exteriér, Olomouc

Hotel vznikl přestavbou výměníkové stanice. Čtyřicet pasažérských dvoulůžkových kajut v nástavbě nad čarou ponoru doplňuje společné autentické podpalubí původního výměníku. Recepční hala+samoobslužná kuchyň s jídelnou+společenský salónek jsou k dispozici všem hostům non-stop. Obě hlavní hmoty archy pointuje vzdušné ocelové kormidlo únikového schodiště na zádi lodi. Barevně je archa laděna do nevtíravých tónů béžové perleti a světlé kávy s růžovými nádechy. Tepelná energie je na lodi zajištěna dvěma nástřešními tepelnými čerpadly, ostatní potřeby kryjí veřejné sítě. Archou napříč prostupuje nespoutaný duch výtvarníka Jiřího Davida.

Foto: Jónáš Mlejnek

IO Studio, s.r.o.

ERA Finanční centrum Šantovka, Olomouc

Úkolem bylo vytvořit moderní prostor se silnou firemní přítomností značky ERA a prostor s lidským rozměrem. Jedná se o originální koncept nabízející zákazníkovi vyspělý servis, nejmodernější technologie a zážitek z prostoru. Atypicky navržené Corianové kusy nábytku a lamelové stěny vytvářejí nezaměnitelnou tvář poboček. Jsou doplněny dřevěnými židlemi TON a dřevěnými svítidly ARBO. Uspořádání pobočky je členěno tak, aby se zákazník pohyboval v prostoru naprosto intuitivně a samostatně. Pro tento interiér byl navržen originální mobiliář v bílém provedení. Má vytvořit odlehčený dojem a docílit iluze, že je z papíru.

Foto: archiv Česká cena za architekturu 2019

Chládek architekti Nemocniční kaple Kroměříž

Prostor pro kapli je navržen z nemocničního pokoje. Hlavní

myšlenkou proto bylo odlišit ji od ostatních a udělat z ní důstojné místo pro slavení bohoslužeb i soukromé ztišení. Návrh pracuje s užitím čistých kontinuálních linií a jednoduchých materiálů. Celému prostoru dominuje oblouková předstěna, která je inspirována závěrovými apsidálními kaplemi uplatňovanými zejména v období gotiky. Dalším prvkem s kořeny v tomto historickém slohu je kříž vytvořený šterbinou v konstrukci, kterou oknem procházejí světelné paprsky. Intenzitou světla se mění i sytost kříže. Veškerý mobiliář i materiálové řešení je zvoleno tak, aby návštěvníka nerušily při modlitbě. Sezení umožňuje variabilní užívání pro imobilní a pacienty na lůžku.

Nejlepší výčepní na Moravě točí pivo ve Šternberku

Mlíko, šnyt, hladinka. Že nevíte, o čem se mluví? Pivaři by vás hned poučili, že jde o způsoby čepování piva. Mistrem právě v tomhle oboru je Ondřej Macháček ze Šternberka na Olomoucku. Podle Akademie pivních znalců umí natočit pivo nejlépe na Moravě, v republikovém kole se pak umístil jako třetí nejlepší.

Ondřej Macháček umí podle Akademie pivních znalců natočit pivo na Moravě nejlépe. Foto: Petra Pášová/Hanácké noviny

PETRA PÁŠOVÁ

ŠTERNBERK

Úspěch v soutěži, která zahrnuje kromě práce s pívou a sklenicí i znalosti péče o čepované pivo, je pro Ondřeje Macháčka splněným snem. „Moc mě potěšilo, že jsem mohl odborné porotě ukázat, co umím a co mě baví. Navíc když řekli, že to dělám dobře. Utvrdilo mě to v tom, že nástupem do šternberského Šnytu Primka jsem se vydal dobrým směrem,“ říká šikovný výčepní.

Hodnotí se i čistý pult

Soutěžící nejprve projdou regionálním výběrem, odkud tři nejlepší postupují do národního kola. V tom se rozhodlo koncem dubna v Čechách i na Moravě, nejlepší šestka se pak potkala v republikovém finále. Hodnotila se zručnost i vědomosti, ale taky čistota a pořádek výčepu, kde například nesmějí ležet špinavé půllitry. „Porota sleduje i to, jak se sklenice umývají, jestli jsou správně nachlazené. Letos soutěž zpestřili větším množstvím stylů čepování piva. Jsou to nervy, na všechno je pět minut,“ popisuje Macháček.

Ve vzdělávací soutěži se rozhodl nenechat nic náhodě, přípravu měl dlouhou. „Sledoval jsem videa, jak pivo správně čepovat. Vzor mi byl Lukáš Svoboda, který se stal mistrem světa, odkoukal jsem od něj druhy čepování a zkusil je. Není ale snadné se to naučit,“ připouští osmadvacetiletý výčepní. Konkurence byla velká. Finalisté vzešli z přibližně čtyř stovek moravských a českých hospod. „Nakonec jsem v republikovém klání skončil na třetím místě. Trošku mě to mrzí, ale vím, že jsem udělal pár chyb, které mě v předchozích kolech nepotkaly. Přesto jsem spokojený,“ hodnotí držitel bronzové plakety Finále ČR Akademie pivních znalců.

Chcete hladinku nebo šnyta?

Na první pohled se může zdát, že načepovat pivo není nic těžkého. Ovšem i čepování má svá pravidla.

„Stylů je víc, nejčastěji se jich používá čtyři až pět. Na dvakrát, na hladinku, šnyt, což je malé pivo ve velké sklenici. Pak mlíko, jen smetanová nasládlá pěna, která by se měla vypít na ex, dokud je plná piva. Ve chví-

li, kdy ji necháte stát, začne tvrdnout, pivo má nízký říz, už není tak perlivé,“ vysvětluje Macháček. S kolegy se snaží, aby pivo na stole zůstalo co nejdéle studené. Vždy ho drží při sedmi stupních, stejně jsou nachlazené i sklenice. „Pivo pak nedostane šok. V teplé sklenici rychle ztrácí teplotu, pěna není moc pěkná, vypadá špatně a ani nekroužkuje. Ostatně když pěna ulpí po stěnách sklenice, znamená, že byla čistá,“ radí výčepní.

Některé podniky ale základní pravidla nebo nové trendy neřeší a čepují klasicky. „Čepují svrchu, používají suché a teplé sklo, třeba i otočené dnem vzhůru aniž by pod ním měli podložku, takže nedýchá. Pak je ze sklenice cítit taková zatuchlina. Když jste zvyklí pít kvalitnější pivo a přijдете do takové hospody, třískne vás to do nosu,“ krčí rameny.

Říz piva ukazuje jeho perlivost

Češi podle něj nejčastěji pijí hladinku a šnyt. „Co se malého piva týče, jsme přesvědčeni, že malé pivo ve velké sklenici je o nějaké to procento lepší. Když jsem přišel do Šternberka,

byl jsem skeptický, jestli lidé dokážou ocenit to, že se jim čepuje pivo na hladinku a ne to s obří pěnovou čepicí. Mile mě ale překvapili, konzumace je velká. Naši hosté ve Šnytu Primka umí ocenit dobré pivo, třebaže neví úplně, čím to je,“ usmívá se mladý muž. Starší generace je pak podle něj zvyklá na pivo s typickou velkou čepicí. „To se pivo pouští svrchu, ale rozbíjí se tím, ztrácí říz. Pěna se sice udělá velká, ale není moc dobrá, neboť je prachovitá, plná vzduchu a bublinek,“ vysvětluje. Taky se ještě čepuje čochtan, což je anglická verze, kdy se čepuje najednou ale bez pěny a takové pivo má pak říz sto procentní. „Je hodně perlivé, nedá se vypít tak rychle, na ex by to bylo hodně těžké,“ směje se.

Přiznává, že aktuálně žije svůj sen a práce v koncepční pивní restauraci ho naplňuje. „Chtěl jsem pracovat v pivnici, pečovat o pivo a taky se účastnit pivních soutěží. Tady se mi to podařilo. Takže mám z práce radost. Rád komunikuji se zákazníky, a když jsou spokojení, těší mě to dvojnásobně,“ cení si práce u výčepu Ondřej Macháček.

Nadšení „pralesních“ soutěží

Na fotbalových zápasech v nižších soutěžích se většinou žádné velké fan-dění zažít nedá. Kolikrát ani není od koho, chybějí diváci ve větším počtu a když se projeví, je to spíš nesouhlas s rozhodčím. Na stadionu na kraji města v olomouckých Hodolanech je to jiné. Rozhodli se tam vrátit fotbalu prestiž, i když po restartu klubu zatím hrají jednu z nejnižších soutěží u nás. Čtyři sta lidí na domácích zápasech je zjevně srovnatelné třeba s návštěvou zápasů některých druholigových celků. Faníři se slušně, to je pravidlo. „Nenadává se rozhodčím, soupeři. Jsou tady děti, chceme, aby si vytvořily ke stadionu vztah. Až budeme staří, fotbal po nás převezmou,“ říká k tomu předseda klubu Martin Čechovský.

Nadšenci nechali vyrobit šály, hrnky, polštářky. Kdyby hráči nosili na zádech jména, jistě by přibýly i dresy. Když se vyhraje nebo hráči předvedou bojovný výkon, vytáhnou příznivci černobílých barev pyrotechniku. Rozpočet klubu je napjatý a případná pokuta by znamenala citelnou ránu. Není tu zkrátka oddělení tribun od vedení, všichni se znají, pořádají spolu brigády i oslavy. Tenhle vzájemný respekt je teď asi silnější zbraní než prezentace na hřišti.

V nejvyšších profesionálních soutěžích tohle bývá problém. V Olomouci se nicméně v druhé půlce května představily ve finále poháru Baník a Slavia, tedy kluby, které nevidí tribuny jen jako problém. To stejné už si nemyslel pořadatel a po závěrečném hvizdu se na trávníku objevilo na dvě stovky policejních těžkooděnců se psy. Jedním z argumentů bylo, že ochozy se podle informací policie chtěly po závěrečném hvizdu dostat na trávník, který nemůže před reprezentačním utkáním utrpět. Z rázné prevence zůstala pachout a fotografie pořízené z tribun, na kterých jsou děkující fotbalisté a za nimi kordon pořádkových jednotek připravených na nejhroší. Jasně je, že něco podobného se v takzvaných pralesních ligách nestane, klidně ale zrovna to může být důvod na jejich zápasy chodit. O nadšení fanů ze skupiny Tour de Hodolany čtěte na straně 11.

Ondřej Zuntých
šéfredaktor

Chcete mít Hanácké noviny pravidelně ve schránce a ještě získat publikaci Hanácký rok 2019?

Objednejte si předplatné.

Více na předposlední straně listu.

Veselíčko obnovilo hody, odměnilo i starou gardu hasičů

Po více než třiceti letech ve Veselíčku na Přerovsku obnovili hodovou tradici. Třídenní květnové veselí se tam spojilo s připomínkou sv. Jana Nepomuckého a s oslavou 105 let od založení sboru dobrovolných hasičů.

VESELÍČKO

Slavnost začala v pátek 17. května vernisází výstavy Jak jsme žili – hasili, kterou připravilo místní Muzeum Záhoří. „V expozici si přichozí mohou prohlédnout fotografie z historie a současnosti místních hasičů, ale také uniformy a přílby zapůjčené nadšeným sběratelem panem Kolčavou. Dětské repliky uniform ušila místní švadlena paní Šimečková, uvedla kurátorka muzea Stanislava Čočková.

Výstava bude otevřena i v červnu a to vždy v pátek

a v sobotu od 16 do 18 hodin.

Stará garda hasičů si při výročí u místní zbrojnice převzala nové přílby s obecním znakem. „Je to rarita, moc takových hasičů není. Mají bílé uniformy, jsou to staří chlapi v důchodu. Jezdí na podobné akce se starou koňskou stříkačkou a připomínají historii,“ řekl starosta Veselíčka Tomáš Šulák. Hasičům patřila i sobota a hlavní hodový den připadl na neděli, kde se u kapličky sv. Jana Nepomuckého konala mše svatá.

Protože obec nemá kostel, hodová tradice se zde udr-

žovala pouze v místní části Tupec a to vždy na podzim na Františka. „Chtěli jsme navázat na tradici, proto jsme hody obnovili. Dopadlo to dobře. V neděli sice přišlo, ale měli jsme stany a nakonec se udělalo sluníčko. Přišlo okolo dvou set lidí. Myslím, že akce má potenciál. Domlouvali jsme se, že budeme chtít určitě pokračovat,“ uvedl starosta Veselíčka Tomáš Šulák.

Hody byly po pálení čarodějnic druhou součástí obecních akcí Veselíčského léta 2019. Program naplánovaný do konce září zahrnuje například ještě folklorní festival Záhořské slavnosti v zámeckém parku 22. června, Festival mladého umění a řemesel Mezi stromy, například 27. července máme nebo pietní akt u napoleonského památníku včetně ukázek dobové bitvy 17. srpna.

(paš)

Ve Veselíčku mají starou gardu hasičů. Jezdí se starou koňskou stříkačkou a připomínají historii.

Foto: archiv MÚ Veselíčko

Uprostřed Horního náměstí stávala pumpa a altán

Dominantou přerovského Horního náměstí je už roky skupina lip. Přestárle stromy brzy nahradí nová výsadba. Do prostoru se tak mohli vypravit archeologové. Zkoumali pozůstatky historické studny, která může pocházet z dob obnovy města po husitských válkách

IVA NAJĎONOVÁ

PŘEROV

Hned na povrchu našli archeologové běžné ztrátové mince z doby Československé socialistické republiky. V první etapě výzkumu následně odkryli záklop studny, který tvořily obdélné betonové plotny. „Ty jsou rovněž patrné na archívních snímcích z konce devatenáctého století, kde je zřetelně vidět také pumpa a dřevěný altán kryjící celý objekt studny. Na dobovém záběru z osmdesátých let minulého století jsou patrné i mladé lípy, které byly kolem dodatečně

vysazeny,” upřesnil archeolog Zdeněk Schenk z Muzea Komenského v Přerově.

Pumpu nahradil vodovod

Zchátralý altán byl před rokem 1899 odstraněn. Pumpa byla demontována o několik let později, patrně v souvislosti se zavedením městského vodovodu v roce 1903. Jestli byla studna po ztrátě své primární funkce zasypana či ne, zatím archeologové nevědí. „V další etapě výzkumu bychom rádi studnu otevřeli a zjistili technický stav její konstrukce. Předpokládám, že byla částečně vysekána do travertinové skály až

na úroveň říčních štěrků Bečvy,” domnívá se Schenk.

Po odkrytí záklopu studny pracovníci zdokumentují technický stav její konstrukce a provedou detailní 3D skenování vnitřního prostoru. „Prozatím jsme zjišťovací sondou zachytili část vnějšího líce původní konstrukce studny, který byl vyzděn z místního travertinu doplněného devonským vápencem. Tedy ze stejného stavebního materiálu, z jakého bylo na přelomu patnáctého a šestnáctého století vystavěno městské opevnění,” řekl archeolog.

Stovky zlomků keramiky

V úrovni terénních vyrovnávek už s kolegy našli stovky zlomků keramiky dokládající osídlení centra Přerova z různých časových období. Zastoupena je keramika věteřovské skupiny z přelomu starší a střední doby bronzové, střední a mladší doby hradištní, pozdního střeďověku a raného novověku.

Seskupení šesti lip, pod kterými je ukryta studna.

Foto: Zdeněk Schenk

„Studna pochází z přelomu patnáctého a šestnáctého století, kdy Přerov vlastnil Vilém z Pernštejna. Právě s jeho postavou je spojena

obnova města poničeného husitskými válkami. Starší původ studny ovšem není vyloučen,” uzavřel Zdeněk Schenk. Rozdíl mezi nad-

mořskou výškou současného povrchu Horního náměstí a úrovní hladiny řeky Bečvy činí podle něj přibližně dvacet metrů.

Pracovníci při postupném snižování svrchních terénních vyrovnávek. Foto: Zdeněk Schenk

Zásobování vodou

Pro obyvatele přerovského „Kopce“, dnešního Horního náměstí, bylo zásobování vodou důležité již před několika staletími. Patrně nejstarší zmínka pochází z roku 1503, kdy majitel panství Vilém z Pernštejna pronajal takzvaný Velký mlýn na řece Bečvě mlynáři Ondřeji Šilhanovi. K mlýnu náležel mimo jiné také vodní srub, ze kterého byla vedena voda na Kopec. Její dostatek byl zásadní i z bezpečnostního hlediska, protože město bylo v průběhu staletí opakovaně sužováno rozsáhlými požáry. Během velkého požáru v roce 1749 došlo k poškození dřevěného zařízení studně na Horním městě (dřívější označení Horního náměstí), která byla posléze opravena. Z písemných pramenů z druhé poloviny osmnáctého století se dozvídáme konkrétní údaje o existenci vodní nádrže a hluboké studny na Horním městě, která ovšem trpěla nedostatkem vody.

Během první etapy výzkumu odkryl archeolog Zdeněk Schenk s kolegy záklop studny, který tvořily obdélné betonové plotny. Foto: Iveta Juchelková

Škola módy slaví rovnou stovku

PROSTĚJOV

Střední škola designu a módy v Prostějově slaví letos ty nejlepší kulatiny – má přesně sto let. Přípomínky jubilea jsou naplánované skoro na celý rok. Škola začínala už koncem 19. století tkalcovstvím, v roce 1919 se přidalo krejčovství, které doprovázela také výuka všeobecně vzdělávacích a ekonomických předmětů a jazyků. S postupem doby se škola modernizovala a přizpůsobovala světovým trendům.

Radami pedagogů prošlo množství významných výtvarníků. Podle slov ředitelky Ivany Vaňkové to byla především spousta ředitelů oděvních a textilních firem a dalších vynikajících technologů a konstruktérů, kteří působili a působí v oděvních firmách po celé České republice i v zahraničí. Také z mnoha studentů vyrostly výrazné osobnosti. „V Praze působí v této době tři módní návrháři a majitelé vlastních značek – Leoš Macenauer, Lukáš Lindner a Lukáš Macháček,” uvedla Vaňková.

Škola v roce 2011 radikálně změnila svou tvář. „K tradičnímu oděvnictví, které na škole zůstalo zachováno v podobě oboru Design

Z vernisáže výstavy pedagogů školy Druhá směna.

Foto: archiv SŠDAM Prostějov

oděvu, přibýly dva nové moderní obory: Multimediaální tvorba a Užitá malba a design interiéru. Všechny tři současné obory spojuje slovo umělecké, škola se tak stala jedinou státní uměleckou školou na území Olomouckého kraje,” dodala ředitelka.

Jaký je program oslav? Až do 3. června si mohou zájemci v prostějovském Muzeu a galerii prohlédnout výstavu s názvem Druhá směna. „Touto výstavou

škola prezentuje onu novou tvář, představují se na ní všichni pedagogové, kteří u nás působí,” přiblížila Ivana Vaňková.

Zdejší Regionální a informační centrum naopak bude od 5. do 30. června hostit přehlídku maturitních prací žáků oboru Užitá malba a design interiéru na výstavě Panel story. Další výstava žakovských děl, kterou doprovodí promítání studentských filmů, se uskuteční 11. září ve foyer

kina Metro. Ve Smetanových sadech současně proběhne módní přehlídka žáků. Vše vyvrcholí Slavnostním galavečerem v prostějovském Městském divadle 4. října. Den nato oslavy uzavře Den otevřených dveří ve škole. „Z menších akcí oslav bych chtěla ještě jmenovat módní přehlídku studentů školy na prostějovském náměstí, která se ve spolupráci s městem Prostějov uskuteční 22. srpna,” doplnila ředitelka. (je)

Prostějov je nejvíce podnikatelsky atraktivním městem

Městem pro byznys 2018 se stal Prostějov. V celorepublikovém srovnání předčil ve finále Humpolec a Brno. Výzkum hodnotí podnikatelské prostředí a přístup veřejné správy ve všech obcích s rozšířenou působností v České republice.

Podle agentury Datank, která pro soutěž zajišťuje data, vykazuje Prostějov skvělé výsledky v aktuálním rozvoji podnikatelského prostředí. Analytici uvádějí, že město má velmi vysoký podíl právnických osob, vysoký podíl malých a středních firem, stejně jako vysoký růst počtu ekonomických subjektů. Oceňují také nízkou nezaměstnanost i dobrou dopravní dostupnost města. V přístupu veřejné správy bodoval Prostějov zejména výbornou komunikací s podnikateli. Pomohlo i zpracování webových stránek z pohledu podnikatele stejně jako anonymně testovaná elektronická komunikace.

„Mám z toho velkou radost. Prostějov je výborné místo pro život a podnikatelské prostředí s tím naprosto souvisí. Město pro byznys je velké

Titul Město pro byznys 2018 převzal prostějovský primátor František Jura. Foto: www.prostejov.eu

ocenění, kterého si vážíme. Jsme rádi za kvalitní podnikatelské prostředí a také za to, že máme přívětivý úřad. Je to úřad, který dává jasné informace, v dostatečné rychlosti a kvalitě. Náš magistrát pracuje, a to nejen pro podnikatele, rychle a kvalitně. Aktuálně přemýšlíme o dalších pobídkách pro podnikatele v malé průmyslové zóně,” uvedl k celorepublikovému vítězství primátor Prostějova František Jura. (red)

Když je kosiště dlouhé, dá se síct celý den

PETRA PÁŠOVÁ

VELKÁ BYSTRICE

V sedm hodin ráno Velká Bystřice u Olomouce ještě spala. Jen z farní zahrady u kostela Stětí sv. Jana Křtitele byl slyšet zpěv. To členové místního folklorního souboru Haná brali do rukou kosa a společně začali síct vzrostlou travu.

Muži i ženy nejen v krojích se na zahradě schází pravidelně. Tentokrát v poslední květnovou sobotu. „Je to setkání lidí, kteří sečou travu, mají u toho rádi klid a rádi se pobaví, zazpívají si. Je v tom kus pěkné, poctivé práce,“ popisuje Slávek Londa, člen pořádkujícího velkobystřického folklorního souboru Haná.

Tráva s ranní rosou

Posledních pár let se s prací začíná v sedm hodin ráno, dokud je tráva ještě plná rosy. „Když jsme začínali v šest hodin, ale zjistili jsme, že je to zbytečné. Kdyby bylo víc horko, tak bychom dřív začali, ale je tady hodně stromů a rosa se v travě drží dlouho, takže sedmá je tak akorát,“ přidává a vysvětluje, proč se tráva seče v brzkém ránu. „Když se zvedne sluníčko a tráva uschne, je tvrdší a člověk se víc nadře. Taky vám je větší horko,“ míní. Květen byl podle Londy mokrá, ale studený, a tak tráva tolik nevyrostla. „Má asi třicet centimetrů, i když někde je i půl metru. Ale to je ideální. Farní zahrada je rovná, za ta léta ji už známe a víme, jak to tady vypadá. Je to pěkné místo,“ hodnotí Slávek Londa.

Sekáči se sešli v sedm hodin ráno, aby ještě stihli čas, kdy je na travě rosa a oni se zbytečně nenadřeli.

Foto 2x: Petra Pášová/Hanácké noviny

Síct kosou se naučil už v dětství. „Když jsem byl dítě, měli jsme hospodářství. Šlo se na travu pro králíky. Je to dovednost, která se nezapomene, jde o to jen vzít kosu do ruky a mít správné nářadí, tak jako při každé jiné manuální práci. Na vesnicích to bylo běžné, seno se nekupovalo. Dnes ale bude těžko někdo sekat zahradu kosou, když nemá využití,“ zamýšlí se.

Sečení kosou je radost

Kosa podle něj musí být hlavně dobře vykepaná a nabrouše-

ná. Pak po travě lehce klouže. „Není to dřina. Když to někdo umí, jde to lehce. Chce to trochu cviku a přemýšlení, aby se člověk nenadřel, a přitom mu práce přinášela radost, že do ruky a mít správné nářadí, tak jako při každé jiné manuální práci. Na vesnicích to bylo běžné, seno se nekupovalo. Dnes ale bude těžko někdo sekat zahradu kosou, když nemá využití,“ zamýšlí se.

je a prozrazuje, že travu kosí i doma, na své zahradě. „Doma máme travu zrovna tak vysokou. Chováme králíky, takže to seču jim a zbytek půjde na seno. Když bude hezky, tak travu usušíme. Elektrickou sekačku mám doma samozřejmě taky. Na místa, která slouží na zahradě k odpočinku, posezení, je jasné, že vezmu mašinku,“ směje se. Na podobné akce, jako byla ta sobotní, se těší. „Baví mě sešlost těch lidí, známe se, potkáváme se při jiných akcích. Jsou to duše, které to mají stejně,“ míní.

Vyzkoušet práci s kosou si mohl každý, kdo přišel. Z nedalekého Grygova na farní zahradu přijela Hana Špášová s manželem. „Sekla jsem jako dítě, s tatínkem podle stem a moc se mi to líbilo. Je to krásná práce. Letos jsem si ji po asi dvaceti letech zopakovala. Poprvé ve Velkém Týnci a zjistila jsem, že je to pro mě fyzioterapie. Řadu let a měsíců mě trápí problémy s bedry a následující dny po sečení jsem se cítila naprosto úžasně,“ prozradila žena.

Protože ji akce ve Velkém Týnci nadchla, hledala po okolí další. „Možná, že pohyb tělem dělám dobře, i když ‚vlasy‘ po mě zůstávají, nemám travu dokonale posekanou jako chlapi, kteří sečou roky, ale je to krásná práce. Doporučuji každému si ji aspoň jednou zkusit. Mám velkou radost, je krásné počasí, krásná rosa. Když jsme přišli, tak nám krojovaní chlapi zazpívali na uvítanou, nádherná,“ dodala účastnice.

Kroj oblekly i ženy, které pomáhaly posekanou travu hrabat.

Svolinský neznamená jen orloj

Nová výstava Vlastivědného muzea v Olomouci Více než orloj se snaží rozšířit povědomí o práci výtvarníka Karla Svolského. Představuje jeho dosud neznámé práce.

Muzeum koncem loňského získalo prostřednictvím Českého centra v Mnichově dar ze soukromé sbírky z německého Baden-Badenu. „Jedná se o pětadvacet děl mezinárodně uznávaného českého malíře, grafika a ilustrátora Karla Svolského, rodáka ze Svatého Kopečku u Olomouce. Díky velkorysosti německých mecenášů, kteří si přejí zůstat v anonymitě, do muzea připutovaly nejen kresby, malby, grafiky, ale i práce užitého umění,“ sdělil ředitel Vlastivědného muzea v Olomouci Břetislav Holásek.

Dodal, že cílem přehlídky je ukázat proměnlivé dílo

mnohostranného výtvarníka, kterého zná moravské a olomoucké publikum převážně jako tvůrce orloje na místní radnici. Součástí prezentace jsou tak mimo jiné dvě velkoformátové kresby uhlím, dva návrhy pro kruhová zobrazení měsíců Září a Říjen, které sloužily mozaikářům orloje jako předloha v měřítku 1:1. „Nejstarší obraz přivezený z Německa pochází z roku 1937 a řada pokračuje až do umělcova stáří. Představuje Svolského jako umělce v jeho nejrozličnějších podobách,“ uvedla autorka výstavy a kurátorka uměleckohistorické sbírky muzea Andrea

Jakubcová. Například plakát k výstavě ukazuje Svolského jako tvůrce květinových zátiší. „Na dalších vystavených akvarelech se projevuje nejen Svolského kresebné mistrovství, ale i schopnost lyrického podání. Jedno z těchto zátiší vzniklo v roce 1943, z období druhé světové války pochází ale také obraz Česká krajina, velkoformátová vzdušná malba vodovými barvami kombinovaná s perokresbou,“ doplnila Jakubcová. Výstava trvající do 28. července také přibližuje Svolského jako řezbáře, užitého grafika nebo ilustrátora knih.

Karla Svolského v souvislosti s jeho prací na výzdobě olomouckého orloje připomene v souvislosti s pětistým výročím první písemné zmínky o této památce rozsáhlá výstava na podzim. (oj)

Vlastivědné muzeum v Olomouci představuje Svolského díla, která donedávna patřila do soukromé sbírky v Německu. Foto: VMO/PP. Rozsival

INZERCE

4. 6. 2019

● Kolářovy sady

17.00 hodin

DISC GOLF VÝSTAVNÍ

Více info: www.sportcentrumddm.cz

13. 6. 2019

● náměstí T. G. Masaryka

sráž v 8.30 hodin

PROSTĚJOVSKÁ KOLOBĚŽKA

pro základní školy | více info: www.sportcentrumddm.cz

● náměstí T. G. Masaryka

sráž v 14.00 hodin

PROSTĚJOVSKÁ KOLOBĚŽKA

14. 6. 2019

● Dětské dopravní centrum

sráž v 20.30 hodin

BLADE NIGHTS

– vyjížďka na kolečkových bruslích a koloběžkách

Více info: www.sportcentrumddm.cz

15. 6. 2019

● vlakové nádraží v Prostějově

sráž v 7.45 hodin

SETKÁNÍ SE ZÁCHRANNOU STANICÍ

– vycházka k mokřadu Mokroš u Mořic, odtud pokračujeme do Němčic nad Hanou, kde navštívíme záchranou stanici. Návrát do 15 hod. Délka trasy 7 km.

20. 6. 2019

● náměstí T. G. Masaryka

18.00 hodin

ODPOLEDNE S PAVLEM CALLTOU

18.00 hodin PAVEL CALLTA s kapelou

18.00 hodin Pohádkový mezigenerační

večer – soutěže pro děti

(zajišťuje Ekocentrum Iris)

27. 6. 2019

● náměstí T. G. Masaryka

17.00 hodin

PROSTĚJOV TANČÍ

– vystoupení tanečních skupin a souborů okresu

Prostějov

CELÝ PROGRAM NAJDETE NA PLAKÁTECH A PROGRAMOVÝCH BROŽURÁCH „DO KAPSY“

Historie pivovarů nejen na Hané 5.

V této části vás zavedeme do Litovle, která se také nazývá Hanácké Benátky. Nacházela se na starodávné obchodní stezce z Olomouce do Prahy. V roce 2005 zde bylo archeologickým průzkumem odkryto osídlení městského charakteru. V roce 1287 se toto sídliště uvádělo jako „antiqua civitas“ to znamená „staré město“. Je zde také velmi bohatá historie vaření piva, se kterou vás seznámíme.

Trocha historie

Vaření piva v Litovli má velmi bohatou tradici. Právo várečné obdrželo město od českého krále Václava II. již v roce 1291. Toto právo umožňovalo vaření a šenkování piva v právovárečných domech, kterých bylo 57. Pivo samozřejmě nevařily všechny domy. Příslušný sládek vždy vařil pro několik domů. V 18. století byl založen jeden společný pivovar i se sladovnou. Zbýlé ukončily svoji činnost. Vzhledem k neustále se zvyšujícímu výstavu byl založen v roce 1814 spolkový pivovar. Tento byl pod německou správou. Čeští obyvatelé následně založili v Litovli Rolnickou záložnu a rolnický cukrovar. V roce 1893 byl založen český vlastenecký Rolnický akciový pivovar se sladovnou v Litovli. Zde se také pivo vaří dodnes.

Na založení výše uvedeného pivovaru v roce 1893 měl velký podíl říšský a zemský poslanec Josef Svozil z nedaleké Seničky. Po smrti tatínka zanechal studia medicíny a převzal rodinný grunt. Významně se zasloužil o povznesení rolnického stavu na Hané. Patřil mezi přední odborníky na pěstování chmele v tehdejší tršické oblasti. Mimo jiné se zasloužil o zavedení pěstování chmele na drátěnce. Vedl rolnické časopisy na Hané Selské listy a Selskou stráž.

Další významnou osobností při založení pivovaru byl sládek Josef Elleder. Tento byl do roku 1882 zaměstnancem německého pivovaru v Litovli. Z toho byl pro své české vlastenecké přesvědčení propuštěn. Ve své odborné praxi pokračoval dále v českém pivovaru. Při založení pivovaru rozhodl, že pivovar bude nakupovat nejen chmel žatecký, ale také tršický.

S litovelským pivovarem je pevně spojen Gustav Frištenský. Známý silák v řecko-římském zápase. Nejdříve byl amatérským sportovcem, kdy vybojoval 2 000 zápasů a vždy zvítězil. Tomuto sportu se následně věnoval profesionálně. Frištenský se v roce 1908 oženil s Miroslavou Ellederovou, dcerou sládky pivovaru v Litovli. Nejdříve bydleli ve správné budově, následně ve vilce v blízkosti pivovaru. Tento zápasník byl inspirací pro třinácti stupňové nefiltrované pivo Gustav. V muzeu mezi exponáty je také jeho pивní korběl. Jeho památku připomíná zdejší Spolek Gustava Frištenského. Zájemci mohou navštívit Muzejní expozici Gustava Frištenského v Městském muzeu Litovel.

Český rolnický pivovar

Výroba zdejšího piva byla velmi úspěšná. Dokládá to získané ocenění zlatá a bronzová medaile na mezinárodní gastronomické výstavě ve Vídni v roce 1906. Nelze opomenout zlatou medaili na výstavě české výroby, která se konala v roce 1911 v Brně.

Období před první světovou válkou bylo velmi úspěšné. V letech 1905-1906 je uvedena do provozu stáčírna lahvového piva. V roce 1910 díky konkurenci Rolnického pivovaru ukončil provoz německý měšťanský pivovar.

Po znárodnění se stal součástí řady pivovarnických národních podniků s různými názvy například Hanácké pivovary, Severomoravské pivovary. Po roce 1989 došlo ke společenským změnám a pivovar byl zprivatizován.

Muzeum pivovarnictví

Zájemcům o historii pivovarnictví lze doporučit návštěvu Muzea pivovarnictví. Bylo založeno v roce 1988 a je první svého druhu na Moravě. Vznik muzea byl možný díky emeritnímu sládkovi pivovaru v Litovli panu Miroslavu Koutkovi. Ten sbíral vyřazená pivovarnická zařízení. Dále také staré dokumenty, fotografie. Vše shromažďoval s vizí založení muzea s expozicí historie pivovarnictví v Litovli. Návštěvník muzea zde získá informace také o souvisejících řemeslech bednářství a sladovnictví. Tato expozice inspirovala sběratele a hostinské, kteří do této expozice věnovali řadu předmětů, a tím je zachránili. Celá výstavní expozice je velkým přínosem i pro současnost. Významnosti historie uváděl již Plinius starší (23-79): „Vždyť nesmí se pátrat jen po novějších vynálezech, ale i po tom co vynalezli lidé šerého dávnověku a co nebylo uchováno v paměti při dalším rozvoji.“

Současnost

Pivovar Litovel nabízí nejen produkci piva. Návštěvníci mohou navštívit minipivovar, kde si mohou vyrobit vlastní pivo. Vaření probíhá pod odborným vedením sládky. Lze postupovat dle místního doporučení nebo si zkusit udělat vlastní pivo. Je možná také exkurze do výrobního provozu. Pivo je zde vařeno z domácích surovin z hanáckého sladu. Chmel je z tršické a žatecké chmelařské oblasti. Dále z místní vynikající vody. Při vaření se využívají staré klasické postupy, které vychází ze zkušeností předků.

V současnosti nabízí tyto piva Litovel – Classic, Moravan, Premium, Dark, Gustav, Václav, Litovel černý citron a řadu dalších. Kvalitu nabízených piv dokládá řada ocenění. V roce 2019 se jedná o Zlatou PIVNÍ KORUNU 2019 z Českých Budějovic pro nejlepší pivovar. Dále pět ocenění na Pivexu 2019, Bronzová SVĚTOVÁ PIVNÍ PEČET 2019 z Českých Budějovic v kategorii světlých ležáků za Litovel Premium, Bronzová PIVNÍ PEČET 2019 z Českých Budějovic v kategorii světlých ležáků za Litovel Premium.

Použitá literatura je k dispozici u autorů.

František Muška,
Antonín Muška, Anna Mušková

Místo Pivovarských slavností bude letos KosířFest

Minimálně osm druhů piv, tvarůžkové pochoutky, míchané nápoje z whisky nebo hudební skupiny různých žánrů. Na to vše láká červenová akce ve Lhotě pod Kosířem, místní části Drahanovic na Olomoucku. Pořádá ji zdejší minipivovar Kosíř. Oproti předchozím čtyřem ročníkům se ji rozhodl přejmenovat na KosířFest.

PETR KOMÁREK

DRAHANOVICE

Dosavadní název postrádal zmínku o místě, teď bude výmluvnější. „Slovní spojení Pivovarské slavnosti

nevystihuje místo, kam lidi zveme. Náš program má navíc nádech festivalu, proto jsme sáhli k přejmenování na KosířFest,“ vysvětlil změnu názvu akce spoluzakladatel a sládek pořádatel minipivovaru Kosíř David Kapsia.

Červenová akce minipivovaru Kosíř ve Lhotě pod Kosířem nově ponese název KosířFest. Předtím se čtyři léta po sobě jmenovala Pivovarské slavnosti. Jako v roce 2017, kdy na ni tradičně vystoupily hudební skupiny různých žánrů.

Foto: archiv minipivovaru Kosíř

I letos ožije pivovarský areál na konci druhého červencového týdne. Program v pátek večer ale pořadatelé tentokrát vypustili. Začínat se bude úderem poledne v sobotu 13. července. Původní dvoudenní model populární události byl organizací složitější.

Kolik sníte tvarůžkových kremrolí?

Teď chtějí na pomezí olomouckého a prostějovského okresu zkvalitnit sobotní dění. Třeba přidáním nových soutěží pro návštěvníky. Pořadatelé tak doplní stávající oblíbené disciplíny – požívání tvarůžkových kremrolí od Tvarůžkové cukrárny v Lošticích a držené tupláku na čas. „Rádi bychom ještě uspořádali soutěž s prázdným nerezovým sudem na pivo o objemu padesát litrů. Účastníci by spolu soupeřili, kdo ho dohodí dál,“ prozradil Kapsia. Zbývá najít vhodný prostor pro zápolení.

Pivo s nádechem čokolády i s whisky

Většina sudů ovšem bude plná. Čepovat se z nich bude přinejmenším osm druhů piv. Z produkce minipivovaru Kosíř půjde o tradiční poltmavou jedenáctku Haltýř, světlou dvanáctku Gabriell

Soutěž v požívání tvarůžkových kremrolí nebude ve Lhotě pod Kosířem, místní části Drahanovic na Olomoucku, chybět ani letos. Foto: archiv minipivovaru Kosíř

a tmavou čtrnáctku Černý Kosák, která bude k dostání v celkem třech variantách. Kromě klasické také uzrálé v dřevěných sudech po whisky Jameson a na čokoládových bobech.

S whisky bude souviset i speciální kosířské svrchně kvašené pivo. Jak uvedl sládek, pravděpodobně půjde o Indian Pale Ale. Kromě toho si lidé budou moci po-

chutnat na světlé jedenáctce od olomouckého minipivovaru Moritz a na svrchně kvašených pivech od tišnovského pivovaru Květnice. Chybět nebudou ani různé drinky s podílem whisky.

Kromě dospělých si ve Lhotě pod Kosířem přijdou na své i děti. K hrátkám jim poslouží skákací hrad, k vyparádění se malování na obličej. K poslechu a dob-

ré pohodě zahraje několik hudebních skupin. Na podiu se vystřídají například Wannastowi Vjegy Revival, AC/DC Revival nebo tradiční Pryor Rock.

„Vstup na akci bude opět zdarma. Chceme lidem hlavně ukázat, jak to u nás funguje,“ poukázal David Kapsia na možnost zúčastnit se exkurze do minipivovaru Kosíř.

Nic ledskyho nám není cezi

PETR LINDUŠKA

Poslední dobou mě napadají same důležité věci. Třeba předevírem sem si říkal: „Japak je to ale s tó řepkou olejnó?“ Eště před pár letama, dež sme jezdiše trabantem s našema děckama na vélete po krajích českých a moravských, a projížděle sme okolo řepkovocho pola, kerých tehda eště nebolo moc, řikale sme děckám: „Děcka, dívete se, slonečkovo pole!“ Zářelo to do daleka tó nádhernó žlotó až zlató barvó a bel to takové krásné přírodní ókaz. A vubec nám nevadilo, že te květe velozojó takové ten těžké, špatně popsateľné smrad. Včel sem možná nekeho nechtě orazel, možná, že řepka nekemo voni, ale co vim, v okruhu svých známých nevoní nikemo. Od dob trabošu oplenoło pár let a dnes iny pola jak s řepkou skoro nevidět. Oče z nich najedno bolijó, o zápachu z nich ani nemlovim. A dež jož mlovim o tem smrado, je to meslim skotečně otázka do rvače. Co jednyo smrdi, drohymovoni a naopak. Třeba sem se

setkal s člověkem, keré tvrdil, že rád čochá benzinové kóř z aut. A iné se zasé rozkašle jenom pře mešence na to, že za mlada peklo zemsky v popelo ze spalené bramborové natě. Já mám smesle nastaveny ináč. Benzin mně smrdi, popel né. Zato mně pokaždy překvapi, dež ráno vezezo před barák a prašti mě to do repáko. No jasny - v ne-daleké dědině zasé otevřele

prasečák. To je vuňa! Neco tak intenzivního se o nás často neciti. Pokaždy nadávám a klnó jak pohan, jak je možny, že to družstvo muže tak nechat, šak je to smrad jak dež rozpáře komedyjanta e s bobnem, jak řikávale naši. A představte si, že hnuj z hnojiska mně nesmrđi! No a na drohé straně, dež se mně doma o televize stane ta věc, co se stává, že zkrátka mám střevožmáni, a boblena, co se mně odělala ve střevě z dobrohro oběda, mosi ven

a ona ven de, hned' je oheň na střěše. „Copak to nemužeš vedržeť?“ hartosi na mě moja nédražši manželka. Tož mužo, meslim si, ale to bech bel za chvílo po té hrachové polivce jak balón bráču Montgolfiérových. Ale nahlas to neřekno, mám před svó ženó respekt a oznávám, že méch projevu jož belo pro dnešek až moc. Ale v docho nesóhlasim! Přece e ta flatulace je normální ledská čennost. A nic ledskyho nám nemuže bet cezi, šak sme ledi. A jak tak meditojo a přeměšlim, jak mám vedržeť a potlačet další boblenko prdo, keré se dere ven, jak Rakušák do ruskyho zajetó, slešim a hned' aji citim, jak má ta moja milovaná take sténé problém. „Tož matko, od tebe to sedi,“ řikám radš trocho poticho. Ale ona to sleši dobře a jož je zasé zle. Pré: „No ja, ale ten muj bel jemně, já neprđim jak to zviře - jak te!“ Aha! Toť je to jádro pudla. Takže dež dvá dělajó to samy, není to to samy! Jak sem si mohl na vteřeno

meslet opak! Ale opostim jož to troško zavánějici téma. Stény je to s chrápáním. To zas kerése deň slešim svó tchyňo, jak hoči do svyho moža, že v noce tak chrápál, že nemohla vubec, ale vubec spat. Šak kruhe pod očema só teho dukazem! A tchán, chodák, meslim eště v osmdesáti letech nepoočené, ji odpovídá, že se plete, protože on sám na ňo asi dvacetkrát mosel mlaskat. „No to sem meslim na chvílenko dečky zaklimbla, to není ani ináč možny, protože sem fakt celó noc probděl. Ale nevim, jak mužeš přerovnávat my zavrñeni s tvém řezáním motorovó piló. Na rozdíl ode mě te chrápeš HROZNĚ!“ A je to tade zas. Až přeměšlim, eše ta moja není dceró své matke. No je! Deť e s tēm chrápáním je to o nás stény, jak o rodiču. No ale nic ledskyho mně není cezi a proto vim, že mám vedle sebe člověka a né robota. A to mě, věřte mně nebo né, oklidnojo.

Poplašná zpráva

Nechco bet vinikem toho, že po mé zprávě zavládne všeobecná panika, ale říct vám o tem mosim. Zasé sem si po delší době postil televizo. Večer ni zprávě. Jož před časem sem si slébil, že jož to nikdá neodělám, ale nevim, co to do mě vjelo, kerése deň sem se na te zprávě podival. Co sem se za to třěštvtřehodino dozvěděl, temo sem nemohl skoro věřet. Toto všecko se o nás včel děje? Představte si, že mně řekle, že recepte na nekery léke só zbatečny, protože te léke nésó na trho. Krucifix, co to má bet? Moja mama má zdravotni potiže - take se ji bléži osmdesátka - má předešpansy jakyse patáke, ale jož vic jak pul roko je nemužem zehnat. A není za ně náhrada. Tož co s tēm bodem dělat? Nic! S tēm se nedá dělat nic. A v televize jož to víjót take, ale to informaco mně včera večir rozpitvávalo dobrých pět minut v hlavnim zpravodajskym čase. A vésledek? Žádné. Bela to jenom informace, že nésó práške. Je to to samy, jak dež nám deset minut řikajó o tem, že je socho. No copak me to nevime? Deť se stači mrknót z okna. A co? Máme jit, vzit konvo a nekde neco

zaliť? V zémě zas dvě třetie ne zpráv tvořele informace o sněhové kalamitě. Tož to mně neřikéte, že dež toho sněho leželo tolik, že najedno nemáme spodni vodo! Kdepak se teda poděla? Nebo větr. Onehdá belo dva dni jakse vic větrno. Aji sem se oblikl, abech se jenom v tričko nenachladil. A večir sem se doslechl v bedně, že orkán kácel strome, te padale na železnični trat a zavazele vlakum, kery tēm pádem měle zpožděni. A do teho vzrošeny vepovědě ledi, keři řikale, že je to šlendriján, protože vlak měl deset minut sekeru. Moderátorka dež to oznamoje, pokaždy vekoli očeska, tak že ji málem veletijó z dulku. Tož temo řikám televizni novine. Není to náhodó pořad poplašných zpráv? Mně to tak přepadá. Debech já včel do novin nebo inde napsal, že na nádražó je v harmárce pro zavazadla skovaná bomba, hned' po mně

pudó a do večera so za katrem pro šéřeni poplašné zprávě

(protože já bech určitě žádnó bombo ani nezehnal, natož bech jo nekde měl skovat!). Ale novinári toto řikat mužó. A beztrestně. Tož to je nekde chebička, né? Situace je o nás taková, že velká většena ledi, co čochijó na televizo, temo všekymo věři a je po takové informace dost' veplašená. Co včel, pro pánejána, bodem dělat? A jož mají jeden pěkné stres v palece. Takových stresu je v jedné relace vic. V podstatě kromě zprávě o nejakym zvířátko, kery mosi bet strašně šekovny a mily, je to jeden stres

za drohé m. No pak se dívete na te chodáke ledi, kery na drohé deň potkáváte. Všeci mají kruhe pod očema jak od voza a bavít se něma skoro nedá. Občani só poplašeni a mají jož ze všeckyho strach. Teda ze všeckyho, z čeho ten strach měť nemosijó. Ono je to odělyny tak, abe se ledi tech doopravde podstatných věci, kery skotečně mužó neco ovlivnit nebo e pokazet, nebále, a málem si jich nevšimale. A toto je zas ta moja poplašná zpráva. Snad' mě za to nezavřó. (pl)

Láske čas

PETR LINDUŠKA

Každé rok se strašně těšim, že bode máj - láske čas. Všecko kvete a já slešim: „Milujte se!“ - zas a zas.

V rádio e v televize peró do nás Máchu Máj. Až z teho de na mě krize. Tož kde je ten zemské ráj?

Ke krucifixo si klekno, řikám: „Pane Bože, dé, at' se láske nezalekno, at' so eště vékonné.“

Miloval bech, až bech plakal, ale tělo řiká: „Dost!“ V očich dělá se mně zákal, misto láske leda zlost'.

Jož abe ten máj bel v taho, šak má jednatřecet dni! Každé deň měť láske snaho? Deť to není normální!

Měsic láske, ten bech zkrátíl, o tem já mám trocho šajn, néradš bech se v čase vrátil. Měsic knihe - ten je fajnl!

Malá galérija sloviček

Harmárka

Dnes bode vesvětlováni hanáckých sloviček hrozně jednodochy. Ono v tech článkách není skoro nic, co be moselo bet nesrozomitelny. A tak e to to slovo - harmárka - není nic, čém be si Nehanák mosel nejak vic lámat paleco. Harmárka je zkrátka menší harmara. Ja, ale co to je ta harmara, že? Nic zvláštneho. V Čechách majó podobny slovičko: Almara. Je to skříň, komoda, prostě kósek nábetko, kde se dá leccos skovat. A jenom záleži na tem, jak je velká. Malá skříňka je prostě harmárka. Tak je to dneská jednodochy.

A pro formo to eště vesklohojo:
Harmárka má ženské vzor žena, takže podle našech sedmi pádu je to takle:
harmárka, bez harmárke, k harmárce, pro harmárko, harmárko, o harmárce, s harmárkó
Množny číslo je tak jednodochy, že ho nemá ceno ovádět. To radš přendeme k inymo slovičko a tēm je věš ovedeny slovo.

Skovat

Hned' na začátke si mosime ojasnit jedno věc. Sloveso skovat má pár rozdílných véznamu. Ten v hanáčtěně névic pooževané znamená neco nekde okret, abesme to indová našle a nebo třeba e nenašle, to je celkem jedno. Akorát vime, že to bode skovany. Ono takovy skování muže ale take znamenat čennost' staryho řemeslnika. Dež se jož taková zakázka meslim nedělá na počkání, takže je aji možny, že muže nastat situace, že si ten zákaznik přende pro to skovanó věc a ona je tak dobře skovaná, že nende najit. To pak je pruser. A dež si to pak přečte nejaké Pražák, mosi bet

pořádně zmatené z teho, jak to s tēm skováním vlastně je. No ale necháme Pražáke Pražákama, protože ve toto všecko jož včel dobře vite.
Časování slovesa skovat ve véznamo okret:
Bodóci čas (Přétomné čas): Skovám (skovávám), skováš (skováváš), sková (skovává). Skováme (skováváme), skováte (skováváte), skovajó (skovávajíjó).

Minolé čas: Skoval sem, skovals, skoval. Skovale sme, skovale ste, skovale.
Podmiňovací způsob: Skoval bech, skoval bes, skoval be. Skovale besme, skovale beste, skovale be.
Rozkazovací způsob: Skové (skováváte)! Skovéte (skováváte)!
Časování slovesa skovat ve véznamo skot (a jož to vezmo zkrátka):
Přétomné čas: Skovávám, skováváš, skovává, skováváme, skováváte, skovávajíjó.
Bodóci čas: Skovo (skojo), skoveš (skoješ), skove (skoje), skovem (skojem), skovete (skojete), skovó (skojó).
Minolé čas: Skoval (skol) sem, skovals (skols), skoval (skol), skovale (skole) sme, skovale (skole) ste, skovale (skole).
Podmiňovací způsob: Skol bech, skol bes, skol be. Skole besme, skole beste, skole be.
Rozkazovací způsob: Skoj! skojte! (pl)

Bezměrovská jízda králů navštíví celou vesnici

Jízda králů neodmyslitelně patří k tradicím a zvykům Hané. Jedním z mála míst, kde se slavnost dodnes koná, je Bezměrov na Kroměřížsku. I letos tam začátkem června přivítají bájného krále Ječmínka na koni. Na Hané se jízda králů dodnes koná ještě v Chropyni, Kojetíně a Doloplazích.

PETRA PÁŠOVÁ

BEZMĚROV

Jízda králů v Bezměrově je tradice novodobá, sahá do roku 2007. Tehdy se místní nadšenci v čele s Milanem Zahradníkem rozhodli oživit upadající hody svatodušní jízdy králů. „Místní hody, které připadají na svátek Letnic, tak dostaly nový rozměr. Pravidelně se konají v sobotu den před svátkem vždy koncem května nebo začátkem června. Letos připadají na 8. června,“ říká etnolog Josef Urban z Regionálního pracoviště pro tradiční lidovou kulturu při Vlastivědném muzeu v Olomouci.

Podle Urbana je jízda králů v Bezměrově tou nejspontánnější z celé Hané. „Je to

i tím, že Bezměrov není moc známý. Nejsou tam stovky návštěvníků, kteří by zvyk posunuli trochu někam jinam. Navíc probíhá o Letnicích a účastníci navštěvují celou vesnici,“ míní. Královská družina má pravidelně okolo deseti členů. Do průvodu se také zapojují krojovaní a muzikanti. „Jdu vesnicí, občas jim někdo otevře, stává se, že i improvizují. Potom, co obejdou lokalitu, průvod končí na hřišti předáním hodového práva. Starosta jej předá místní chasě a ta začíná úřadovat. Následuje vyplácení představitelů obce a místních spolků plácačkou za jejich „hříchy“. Poté probíhá kácení máje. Je to vlastně letniční, májová a hodová tradice v jednom,“ přidává etnolog. Důležitě

Jízda králů v Bezměrově je podle odborníků tou nejspontánnější z celé Hané.

Foto: Pavel Rozsival/VMO

Hody v Bezměrově se letos konají 8. června.

Foto: Pavel Rozsival/VMO

podle něj také je, že ve vesnici je spousta rodin, které ještě mají koně, starostu nevyjímaje. V jiných lokalitách si je musejí často půjčovat.

Na Kroměřížsku mají krále Ječmínka

Ústřední postavou slavnosti se v Bezměrově stal král Ječmínek v kroji. Podmínkou je, že jeho představitel musí být svobodný. „Milan Zahradník z počátku chtěl, aby byla účast otázkou jen mužské chasy a důsledně trval na tom, aby na koních jezdili jen chlapi. Postupem času se však stejně nějaká dívka do mužského kroje oblékla a stala se členkou družiny. V Bezměrově spousta hochů

vlastní koně a má k tradici vztah, v dohledné době tak určitě nehrozí, že by zanikla,“ věří Urban. Postava krále Ječmínka se objevuje i při jízdách králů v Chropyni a Kojetíně. Podle vyprávění se měl u Chropyně narodit. „Pověst říká, že se král Ječmínek zjeví, až bude zemi moravské nejhůře a čas od času se prý poctivým lidem objevoval.“ Naopak v Doloplazích na Olomoucku má hlavní postava, dospívající král, dívčí hanácký kroj. „Zde se při obnovení zvyku částečně inspirovali slováckými jízdami králů, kde ústřední postavou dle pověsti nejčastěji ztotožňují s Matyášem Korvínem a jeho

útěkem v přestrojení před králem Jiřím z Poděbrad,“ popisuje odborník.

Nejstarší tradice je v Doloplazích

Historicky bývalo podobných akcí mnohem víc. Kromě Slovácka byly v 19. století jízdy králů živé i na Hané. Postupně ale mizely. „Snižoval se stav koní, v roce 1848 se zrušila robota, zcelovaly se pozemky. Hned několik faktorů tak mělo vliv na to, že v jednotlivých obcích jízdy králů postupně zanikaly. I díky národopisné výstavě v roce 1895 se pak opět jízdy obnovovaly, už však spíše na folkloristické bázi často bez ohledu

na původní prostředí a obřadní souvislosti,“ vysvětluje Josef Urban. Například v Doloplazích se jízda králů obnovila v roce 1977 a třeba v Chropyni ještě později. „Až do roku 2002 se jezdilo i v Nákle na Olomoucku. Taky ji pořádali v Manerově na Vyškovsku, kde tradici obnovili v roce 2010. Tamní průběh se lišil a byl poměrně striktní. Král Ječmínek byl malý chlapec, kterého odvezli za vesnici a chasa jej hledala. A po jeho nalezení následovala občůzka vesnicí. Zatím poslední jízda se uskutečnila v roce 2013. Každá oblast si tak pojala slavnost po svém,“ doplňuje Josef Urban.

Objev po letech. Našla se Mánesova kresba pro rod Tarouců

Už to vypadalo, že kresbu zámku Čechy pod Kosířem od Josefa Mánesa nikdo nikdy neuvidí. Loni se ovšem dílo našlo. Roky bylo uložené na zámku Lysice na jižní Moravě. Nyní si ho mohou zájemci opět prohlédnout.

ČECHY POD KOSÍŘEM

V pořadí čtvrtá sezona začala na zámku Čechy pod Kosířem na konci dubna. Do místa známého díky rozsáhlému parku a malířově působení loni zamířilo přes 44 tisíc návštěvníků. „Loni na podzim byla v Mánesově altánu v zámeckém parku otevřena první část nové expozice kreseb Josefa Mánesa, která se věnuje jeho pracím s lidovou tematikou. Přístupná je v rámci komentovaných prohlídek parku nebo při mimořádných akcích. Teď jsme otevřeli druhou část této expozice instalovanou přímo v zámeckých interiérech. Věnuje se Mánesově tvorbě určené jeho šlechtickým mecenášům,“ uvedl Břetislav Holásek, ře-

ditel Vlastivědného muzea v Olomouci, které památku spravuje.

Kresba byla součástí kolekce z roku 1856

Vedle podobizen panstva může zaujmout kompletní soubor Eposu o Hanselburgu. Průvodci se budou zaměřovat také na originál od druhé světové války neznámé kresby zámku, která byla jako dílo Josefa Mánesa identifikována v závěru loňského roku. „Patří do kolekce pěti kreseb vyhotovených na přání hraběnky Gizely Silva-Tarouca z roku 1856. Dosud se pouze vědělo, že je ve sbírkách Moravské galerie v Brně a v podobě kopie prezentované v altánu v našem parku,“ řekl kastelán zámku Čechy pod

Kosířem Martin Váňa. Kresba se do sbírek nejspíš dostala náhodou. „Po druhé světové válce památkový ústav ještě disponoval prostředky na nákupy hodnotných uměleckých děl, avšak původ díla odhalen tehdy nebyl,“ doplnil. Mánesovo autorství se tak potvrdilo teprve nyní po důkladném zkoumání a spolupráci Národního památkového ústavu se správci zámku.

Rekonstrukce, koncerty i divadlo

Čechy pod Kosířem se postupně opravují. Letos bude po téměř dvou letech hotová nová střecha a finišují také projekční práce na zahájení další etapy rekonstrukce. „Tentokrát by se měla zaměřit na opravu východního a severního křídla a na vnitřní zámecké nádvoří,“ popsal Petr Vrána, náměstek hejtmana Olomouckého kraje, který zámeček vlastní.

Nabídka kulturních akcí v areálu bude letos bohatá. Program Kulturního léta

Kresba zámku Čechy pod Kosířem od Josefa Mánesa se našla na zámku Lysice na jižní Moravě.

Foto: archiv VMO

slibuje na 22. června pilotní ročník Svatojánských zámeckých hodů. „Před prázdninami bude jedním z pomyslných vrcholů open-air koncert Anny K. 27. června. V srpnu se mo-

hou příznivci Thálie těšit na divadelní představení Cavewoman pod širým nebem, volně pokračování kulturní one-man show Cave-man,“ vypíchl ředitel muzea. Na zámku myslí i na kom-

fortnější služby pro zákazníky. Na pokladně je teď možné platit bezhotovostně a vstupenky na velké akce půjde zakoupit v předprodeji přes internetový vstupenkový portál. (paš)

Manažer olomouckých mistrů: V klubu byli skvělí lidé

Před 25 lety zažila Olomouc neskutečnou radost. Její hokejisté se v nejvyšší české soutěži probíjeli až na vrchol a stali se prvními šampiony samostatné České republiky. Na mimořádném úspěchu, který se v krajském městě dodnes nepodařilo zopakovat, má svůj nezanedbatelný podíl i Jaroslav Beck z Prostějova. V klubu tehdy pracoval jako generální manažer.

PETR KOMÁREK

OLOMOUC

Dnes je mu 67 let. Titul s Olomoucí z roku 1994 si i po letech živě pamatuje. Klub s kohoutem ve znaku zaměstnával Jaroslava Becka celkem sedm roků. Jako generálního manažera A-mužstva jej v kanceláři často čekala náročná práce. „Ale stálo to za to. Klub pracoval výborně, dva roky kolem titulu v něm byli skvělí lidé,“ říká i s odstupem času a je znát, že na dobu zkraje devadesátých let rád vzpomíná.

Do Olomouce se dostal příčiněm tehdejšího prezidenta klubu Pavla Čecha. S úsměvem přiznává, že od něj po pracovní stránce dostal slušně naloženo. „Měli jsme jednu pracovní schůzku, a pak už jsem si musel se spoustou věcí poradit sám. Pavel mě hodil do vody a já se v ní musel naučit plavat. Jinak bych neobstál,“ glosuje prostějovský rodák.

Tak tak stihl kávu

Jeho pracovní den obvykle provázely nabitý program. Ráno kolem sedmé hodiny naložil doma v Prostějově syna a odjel do Olomouce. V klubu řešil celou řadu věcí. Provoz, program A-týmu, smlouvy, výstroj, auta i bydlení hokejistů. „O hráčský kádr se skvěle starali Jaromír Přecechtěl s Pavlem Čechem. V realizačním týmu působili i jiní výborní odborníci a suproví lidé, jako například můj velký kamarád masér Pavel Křížek, kustod Petr Přecechtěl, vedoucí týmu Lubomír Fischer a další,“ pochvaluje si Beck.

S marketingovým oddělením zase spolupracoval na zajištění klubových financí, absolvoval jednání s představiteli města. „Měl jsem toho tolik, že jsem si sotva stačil dát odpolední kávu a odjel jsem na trénink,“ přibližuje. Současně totiž vykonával funkci šéftrenéra

mládeže a trenéra staršího dorostu.

Osobně pochybuje, jestli by něco takového zvládl i v současnosti. Po 25 letech. Jedním dechem ale dodává, že když se práce daří, jde všechno. „A tehdy se dařila, pořád jsem měl energii a chuť pracovat. I když je pravda, že jsem několikrát po cestě domů málem usnul a párkrát mi hlava spadla i v kanceláři,“ připouští uznávaný hokejový kouč a odborník. Do Prostějova se běžně vracel okolo desáté večer.

Tak natřískaná plecharéna? Těžko věřit

Při rozhodujícím zápase finálové série extraligy mezi Olomoucí a Pardubicemi nevěřil vlastním očím. Využití mistrovského mečbolu v podání Kohoutů sledovala zaplněná plecharéna. Traduje se, že se do ní vměstnalo devět tisíc lidí. „Nevím, jak se jich na stadion tolik vešlo. Lezli po konstrukcích, po zábradlích, seděli na schodech. V životě jsem to neviděl,“ kroutí i dnes hlavou Beck. Oslavy titulu si užil i první spontánní a druhé oficiální vlně. Pak už v nich kvůli množství práce nepokračoval.

Jeho angažmá v Olomouci ale nebyla jen senační jízda A-mužstva nejvyšší soutěží. Nechyběl třeba ani u účasti v Poháru mistrů nebo u navázání spolupráce se zámořím.

Jaroslav Beck byl v roli generálního manažera u extraligového titulu hokejistů Olomouce v sezóně 1993/94. Foto: Petr Kozel/hokej.cz

Setkal se s Brošem, Kratěnou i Dopitou

Z mnoha mládežníků, kteří mu jako trenérovi prošli rukama, se stali kvalitní a známí hráči. „Osobně jsem se setkal s Brošem, Kratěnou, Tomajkem. Přímo na ledě jsem pak spolupracoval s Prostějovákem Radkem Procházkou a Martinem Richterem, dále Korhoněm, Cartellem, Vránou (současným mistrem extraligy s Třincem – pozn. red.), Dvořákem, Michalem Čechem a Lukášem Fialou. Jednu dobu bylo ve všech kategoriích sedm-

náct reprezentantů a národní týmy do osmnácti a dvaceti let měly první lajnu celou z Olomouce,“ vybavuje si.

S dalšími ikonami spojeními s Olomoucí, Jiřím Dopitou a Josefem Řezníčkem, zažil netradiční příhodu. Všechno začalo tím, že na Hané dostal peníze a jel zařizovat uvolnění obou hráčů z německého klubu Eisbären Berlín. Když začal jednat s jeho prezidentem a předložil mu veškeré dokumenty i finanční částku, situace se zvrtila. „Prezident se na mě koukal, jestli jsem náhodou nespádl z Marsu.“ Berlínští Lední

medvědi zrovna hráli domácí utkání před vyprodanou halou. „Pivo teklo proudem a já tam řešil Dopitu s Řezníčkem,“ líčí pobaveně tehdejší olomoucký funkcionář. Jeho mise nakonec dopadla dobře. Na bezesnou noc po první schůzce s šéfem Berlína ale Jaroslav Beck dosud nezapomněl.

Jestli dodnes něčeho lituje, tak toho, že to tehdy s extraligovým hokejem v Olomouci nedopadlo dobře. „Je velká škoda, že všechny zainteresované strany nenašly společnou řeč pro jeho záchranu,“ dodává.

Olomoucký volejbal slavil po 23 letech

Volejbalistky Olomouce se radují z mistrovského titulu. Foto: volejbalolomouc.cz

OLOMOUC

Titul mistryň České republiky vybojovaly volejbalistky Olomouce. Poprvé po 23 letech. V nejvyšší soutěži přerušily desetiletou nadvládu rivala z Prostějova.

Republikový primát si ženský tým Univerzity Palackého vysloužil díky jednoznačné finálové sérii. Olomouc prostějovské obhájky odrodila ve třech zápasech. Ten rozhodující opanovaly svěřenkyně trenéra Jiřího Teplého bez ztráty setu před zaplněnou domácí halou. Podobným způsobem zvítězily už v prvním domácím utkání, které finále načaslo. „Poslední finálový zápas byl jednoznačný a nemá smysl jej moc hodnotit,“ uznal prostějovský trenér Lubomír Petráš. „Soupeř potvrdil svou dominanci v celém extraligovém ročníku i v Českém poháru. Byli trošku jiní, co se týká všech herních činností i kombinací, skvěle

se jim podařilo stabilizovat družstvo,“ nezastíral. Stříbrno považuje za úspěch, předsezonním cílem Prostějova byla medaile.

Olomouc v naprosté většině třetího duelu vedla. „Kromě prostředku druhého setu, kdy jsme měli v hlavách zbytečně brzy konec zápasu a série, to bylo utkání v naší režii. Moc děkuji holkám za jejich práci během celé sezony, vybojované trofeje si opravdu zasloužily,“ řekl kouč vysokoškolaček Jiří Teplý.

Olomoučanky se do finále dostaly přes Ostravu a Olymp Praha. Prvně jmenovaného soupeře vyřadily ve čtvrtfinále, druhého v semifinále. Pokaždé přitom triumfovaly 3:0 na zápasy. Kromě druhého utkání finálové bitvy s Prostějovem ztratily set už jen v posledním semifinále doma s Olympem.

Titul v nejvyšší soutěži získala Olomouc naposledy v roce 1996. (kom)

HANÁCKÉ STADIONY

Fotbalový stadion v Přerově

Přerov, to není pouze jeden fotbalový klub. Poblíž centra města na stadionu v Sokolské ulici hraje svá domácí utkání tým 1. FC Viktorie Přerov. Stejně jako jeho úhlavní rival z městské části Kozlovic se účastní divizní skupiny E. Na rozdíl od Kozlů se však drží na spodku tabulky.

Fotbal má v Přerově více než stoletou tradici. Asi nejznámější fotbalový stadion se nachází mezi paneláky nedaleko řeky Bečvy. Jeho areál dominuje velká tribuna na sezení, v jejíchž útrožích je například restaurace. Hřiště obklopuje tartanový atletický ovál. Podle některých zdrojů se na stadion vejdu až tři tisícovky lidí.

V devadesátých letech minulého století zažil přerovský fotbalový stánek druholigové zápasy. Přerované ale postupně klesli o několik úrovní níže. V současné době se účastní skupiny E Moravskoslezské divize, do které postoupili loni. Rok poté, co ze stejné soutěže – čtvrté nejvyšší v Česku – spadli do olomouckého krajského přeboru.

V divizi se přerovská Viktorie vedená trenérem Richardem Švehlíkem pohybuje ve spodních patrech tabul-

ky. Pokud jde o její domácí prostředí, potřebovalo by rekonstrukci, což se týká především hlavní tribuny a jejího zázemí pro hráče i diváky. Poblíž stadionu je možné zaparkovat, v sousedství se dají využít další sportoviště – antukové kurty na nohejbal či venkovní a krytý plavecký bazén. (kom)

Hlavní tribuna domovského stadionu fotbalistů 1. FC Viktorie na ulici Sokolská v Přerově. Foto: Petr Komárek/HN